

การเสริมสร้างความเข้มแข็งกลุ่มอาชีพ ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

The Strengthening for the Occupational Groups in Wang Chai Sub-District

Administration Organization, Nam Phong District, Khon Kaen Province

ศิริพัชชา ชินอ่อน^{*1} และ จินตนา ลีละไกรวรรณ^{**2}

¹สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น 40000

²สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น 40000

E-mail: siriputch_a_9838@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาเชิงพรรณนา เรื่องการเสริมสร้างความเข้มแข็งกลุ่มอาชีพ ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย 2) เพื่อศึกษาปัญหาความเข้มแข็งและอุปสรรคการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย 3) เพื่อศึกษาการแนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น วิธีมีการเก็บข้อมูลภาคสนามโดยใช้วิธีแบบสัมภาษณ์ เกณฑ์การประเมินความเข้มแข็งกลุ่มอาชีพของกรมการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2556 และกลุ่มเป้าหมาย 3 กลุ่ม จำนวน 50 คน ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำเสนอข้อมูลเชิงบรรยาย ซึ่งผลการศึกษา พบว่า

1) สภาพปัจจุบันการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย กลุ่มอาชีพ องค์การบริหารส่วนตำบลวังชัยมีทั้งหมด 8 กลุ่มอาชีพ โดย 6 กลุ่มยังดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง แต่อีก 2 กลุ่มอาชีพยังดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

2) ความเข้มแข็งและอุปสรรคการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย การประเมินความเข้มแข็งของกลุ่มโดยให้คะแนนตามเกณฑ์ประเมินความเข้มแข็งกลุ่มอาชีพ พบว่ากลุ่มที่ดำเนินการไม่ต่อเนื่องเป็นกลุ่มที่ดำเนินการพึ่งตนเองได้บ้าง แต่ต้องการการสนับสนุน แต่กลุ่มที่ดำเนินการต่อเนื่องเป็นกลุ่มที่เข้มแข็งต้องการการพัฒนาคุณภาพผลผลิต อุปสรรคของกลุ่มอาชีพไม่มีการพัฒนาสินค้าแบบใหม่ๆ วัตถุดิบไม่มีในพื้นที่ การขนส่ง ขาดการจัดการความรู้ในการบริหารจัดการและการผลิต ขาดบุคลากรในท้องถิ่นที่มีความรู้ความชำนาญไม่เพียงพอ

3) แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น กลุ่มที่มีความเข้มแข็ง ประกอบด้วย กลุ่มผลิตน้ำดื่มสะอาดเพื่อจำหน่าย และกลุ่มดอกไม้จันทน์ ไม่กวาดทางมะพร้าว จึงต้องการส่งเสริมคุณภาพผลผลิตให้ดีขึ้น ส่งเสริมระบบบริหารจัดการกระบวนการผลิต พัฒนาระบบการตลาด ส่วน 6 กลุ่มอาชีพที่เหลือมีความสามารถในการพึ่งตนเองได้แต่ยังไม่แข็งแรงจึงต้องการการสนับสนุนที่เอื้อต่อการดำเนินงาน เช่น การบริหารจัดการอย่างมีระบบและการพัฒนาการผลิต ปริมาณการผลิตคุณภาพการผลิตการให้ความรู้ทักษะอาชีพ การบัญชี การตลาด

คำสำคัญ: การเสริมสร้างความเข้มแข็งกลุ่มอาชีพ ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

Abstract

The descriptive study of the strengthening for the occupational group in the administration of Wang Chai District, Khon Kaen Province aims to achieve the following issues: 1) to study the operation of an occupational group of Tam bon Wang Chai, 2) to examine the strengths and limitations of the occupational group at Tam bon Wang Chai 3) to study the guidelines for strengthening the occupational group in Tam bon Wang Chai District, Khon Kaen Province. The interview was used for data collecting concerning the criteria for assessing the strengths of the occupational group, Department of Local Government Act; the year 2013. The target groups are divided into three groups with a total number of 50 people. The data were presented through the descriptive method which revealed the following issues:

1) The occupational groups currently processing in Tam bon Wang Chai occupation of Tam bon Wang are totally 8 occupational groups by the six groups having a lack of ongoing work, in contrast, the other two occupational groups run their work continuously.

2) According to the strengths and limitations of the group's career Tam bon Wang Chai, the assessing of group strengths based on the professional-evaluation criteria showed that the group with a lack of the ongoing work is considerably self-sufficiency but still need the support. On the other word, the strong groups can perform continuously, but they need the improvement of product standards. The possible hindrances are a lack of new product development including the insufficient ingredients in the local area. Moreover, there is a lack of management knowledge concerning the production process and the members are not enough skilled.

3) To the guidelines for strengthening the occupational group, Tam bon Wang Chai District, Khon Kaen Province, it showed that the strong group including the clean drinking production group, the artificial flowers, and the coconut brooms group has strengthened their works. Thus, the three group mentioned earlier are deserved to be supported in terms of the product qualities, the management, and the marketing system development. The other six occupational groups are not strong and stable enough to be self-sufficiency. As a result, there should be the support concerning the following issues: 1) the management system development, 2) the development of production, 3) the quantities of products, 4) the need to educate members, and 5) the accounting and marketing development.

Keywords: Strengthening Occupation Group Management of Wang Chai Sub-District Administration Organization Nam Phong District, Khon Kaen Province

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8-10 สังคมไทยได้นำหลัก “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ไปประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวางในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับปัจเจก ครอบครัว ชุมชน สังคม จนถึงระดับประเทศ ซึ่งได้มีส่วนเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยให้สังคมไทยสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคงท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

ต่อเนื่องมาถึงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 สังคมไทยได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งให้เกิดภูมิคุ้มกันและมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม เพื่อให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน การพัฒนาที่ผ่านมาทุกภาคส่วนได้น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาประเทศ

การส่งเสริมกลุ่มอาชีพ เป็นนโยบายแก้ไขปัญหาความยากจนโดยกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้มีนโยบายให้ส่งเสริมการรวมกลุ่ม เพื่อสร้างชุมชนให้เข้มแข็งพึ่งตนเองได้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างรายได้ด้วยการนำทรัพยากรในท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์และการบริการที่มีคุณภาพก่อให้เกิดรายได้กลับสู่ชุมชน การดำเนินการส่งเสริมอาชีพที่ผ่านมายังพบว่า ยังมีกลุ่มที่สมาชิกดำเนินกิจกรรมไม่ต่อเนื่อง บางกลุ่มหยุดดำเนินกิจกรรม บางกลุ่มก็ตั้งขึ้นมาเพื่อรองรับเงินอุดหนุนจากหน่วยงานราชการ เมื่อได้รับเงินอุดหนุนแล้วก็สลายกลุ่มไม่ได้ดำเนินกิจกรรม ไม่มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนทั้งในฐานะสมาชิกและกรรมการ การดำเนินกิจกรรมไม่สม่ำเสมอ

องค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น มีเนื้อที่ประมาณ 23.74 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 14,839 ไร่ มีหมู่บ้านที่รับผิดชอบจำนวน 15 หมู่บ้าน มีประชากรทั้งสิ้น 6,362 คน แยกเป็นชาย 3,099 คน หญิง 3,263 คน ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพ ทำการเกษตรกรรม โดยเฉพาะ ข้าว อ้อยและมันสำปะหลัง นอกจากนั้นยังมีผลิตผลทางการเกษตรอื่น ๆ อีก เช่น มะม่วง พืชผักสวนครัวและการเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น (แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา (พ.ศ. 2555-2559) องค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น, 2555) จนถึงปัจจุบัน องค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณเพื่อส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชน รวมทั้งสิ้น 8 กลุ่ม แต่กลุ่มอาชีพที่เข้มแข็งมีอยู่ 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผลิตน้ำดื่มสะอาดเพื่อจำหน่าย 2) กลุ่มดอกไม้จันทน์ โดยที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในฐานะผู้สนับสนุนส่งเสริมและกำกับนโยบาย ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลวังชัยได้สนับสนุนในด้านงบประมาณดำเนินการ เช่น ทุนการดำเนินงานของกลุ่ม ทุนซื้อเครื่องมือ ทุนซื้อวัตถุดิบ ทุนซื้ออุปกรณ์ต่างๆ และยังได้สนับสนุนทางด้านการให้ความรู้ การฝึกอบรม การฝึกทักษะการประกอบอาชีพ และการจัดหาตลาดขายสินค้า เป็นต้น

ผู้ศึกษาเล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนากลุ่มอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น จึงได้ศึกษาและส่งเสริมความเข้มแข็งของกลุ่ม

อาชีพดอกไม้จันทน์ ให้มีศักยภาพดียิ่งขึ้นเป็นการพัฒนาเชิงบูรณาการ อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานกลุ่มอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาปัญหาความเข้มแข็งและอุปสรรคกลุ่มอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น
3. เพื่อหาแนวทางการพัฒนากลุ่มอาชีพให้เข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

แนวทางการดำเนินงานกลุ่มอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

จุดแข็ง ของกลุ่มดอกไม้จันทน์ไม้ กลุ่มสามารถจำหน่ายผลิตภัณฑ์ได้มากยิ่งขึ้น ช่วยสร้างรายได้ให้กับสมาชิกกลุ่มและครอบครัว ทำให้เกิดความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ลดการพึ่งพาจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน สมาชิกภายในกลุ่มดอกไม้จันทน์ มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นสามารถพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งเป็นกลุ่มอาชีพมีการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

จุดอ่อน ของกลุ่มดอกไม้จันทน์ไม้ ยังมีปัญหาบางส่วน เช่น ขาดตลาดรองรับ ส่วนใหญ่กลุ่มจำหน่ายสินค้าภายในตำบลเท่านั้น กลุ่มไม่มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ครอบคลุมของความต้องการของชุมชน เช่น ในงานพิธีฌาปนกิจ จึงควรมีการอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมกับการพัฒนากลุ่มดอกไม้จันทน์ให้ครอบคลุมทุกวงจร

แนวทางพัฒนากลุ่มดอกไม้จันทน์ กำหนดทิศทางการพัฒนากลุ่มอาชีพโดยสมาชิกในพื้นที่เชิงบูรณาการอีกอย่างทางองค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย พร้อมทั้งให้การสนับสนุน ทั้งทางงบประมาณ การบริหารจัดการด้านบุคลากร ที่จะมาช่วยเหลือให้กลุ่มดอกไม้จันทน์มีความเข้มแข็งขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปัจจุบันกลุ่มสามารถบริหารจัดการ และอยู่ได้ด้วยตนเองมากขึ้น มีการรับสมาชิกใหม่เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการขายสินค้ามากขึ้นและมีการวางแผนที่จะพัฒนากลุ่มอาชีพของตนเองให้มี

ความหลากหลายมากขึ้น เช่น การทำพวงหรีด การทำของชำร่วย และการทำดอกไม้ประดับหน้าเมรุ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การพรรณนาวิเคราะห์ ในการอธิบายข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลในตอนต้นที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ โดยใช้ค่าเฉลี่ยของความถี่และร้อยละ อธิบายสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

2. ข้อมูลในตอนต้นที่ 2 และตอนต้นที่ 3 ใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Descriptive Method) ในการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิจัยขั้นตอนการทำความเข้าใจข้อมูลการตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของข้อมูลตามประเด็นในกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาโดยการจำแนกข้อมูลเป็นหมวดหมู่ตามความมุ่งหมายประเด็นที่ศึกษา และผลการศึกษาโดยวิธีพรรณนาที่ศึกษา ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา และนำเสนอผลการศึกษาโดยวิธีพรรณนา

3. ข้อมูลการให้คะแนนความเข้มแข็งกลุ่มอาชีพ เพื่อการพัฒนาของกลุ่มอาชีพในตำบลวังชัย โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนนที่ 1 หมายถึง ต้องปรับปรุงและหาแนวทางแก้ไข

คะแนนที่ 2 หมายถึง การส่งเสริมพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายร่วมกับกลุ่มและชุมชน

คะแนนที่ 3 หมายถึง มีความพร้อมส่งเสริมเพิ่มศักยภาพจัดทำแผนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับเครือข่ายการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพ

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การศึกษา เรื่องการเสริมสร้างความเข้มแข็งกลุ่มอาชีพ ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น โดยผู้ศึกษาใช้วิธีการศึกษาเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ และแนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งกลุ่มอาชีพ ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย อำเภอน้ำพอง จังหวัด

ขอนแก่น และใช้แบบประเมินความเข้มแข็งกลุ่มอาชีพ ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2556

ข้อมูลสถานภาพทั่วไป ดังนี้ กลุ่มองค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย ผู้ให้ข้อมูล เป็นเพศชายเท่ากับเพศหญิง ส่วนกลุ่มอาชีพดอกไม้จันทน์และกลุ่มประชาชนทั่วไป ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง อายุ กลุ่มองค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ มีอายุ 31-40 ปี ส่วนกลุ่มอาชีพดอกไม้จันทน์และกลุ่มประชาชนทั่วไป ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ มีอายุ 51-60 ปี สถานภาพสมรส กลุ่มองค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย ส่วนกลุ่มอาชีพดอกไม้จันทน์และกลุ่มประชาชนทั่วไป ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ สมรส ระดับการศึกษา กลุ่มองค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ จบปริญญาตรี ส่วนกลุ่มอาชีพดอกไม้จันทน์ ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ จบประถมศึกษา และกลุ่มประชาชนทั่วไป ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ จบประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. อาชีพ กลุ่มองค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ เป็นข้าราชการ ส่วนกลุ่มอาชีพดอกไม้จันทน์และกลุ่มประชาชนทั่วไป ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ เป็นเกษตรกร รายได้ต่อเดือน กลุ่มองค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ มีรายได้มากกว่า 15,000 บาท ส่วนกลุ่มอาชีพดอกไม้จันทน์ ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท และกลุ่มประชาชนทั่วไป ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ มีรายได้ 5,001-10,000 บาท

ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานกลุ่มอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

1. พัฒนาการกลุ่มอาชีพในองค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น มีกลุ่มอาชีพทั้งหมด 8 กลุ่ม ดังนี้ 1. กลุ่มเครื่องปั้นดินเผา 2. กลุ่มเย็บกระเป๋า 3. กลุ่มกองทุนปุ๋ย 4. กลุ่มทอเสื่อกก 5. กลุ่มปลูกผัก 6. กลุ่มผลิตน้ำดื่มสะอาดเพื่อจำหน่าย 7. กลุ่มดอกไม้จันทน์ 8. กลุ่มเพาะเห็ด จากการสอบถามในเชิงลึก และการสังเกตการณ์ด้านวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม พบว่ากลุ่มผลิตน้ำดื่มสะอาดเพื่อจำหน่าย และกลุ่มดอกไม้จันทน์ ทั้งสองกลุ่มได้ดำเนินการมานานแล้ว และได้มีการจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มอาชีพแล้ว จากองค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย สำหรับการจดทะเบียนของกลุ่มอาชีพทั้งสองกลุ่ม มีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ชุมชน ใน

หมู่บ้านในการประกอบอาชีพอย่างพอเพียง เพื่อให้เข้าใจการทำงานระบบกลุ่ม สร้างความเข้มแข็งในชุมชน

2. สภาพการดำเนินงานกลุ่มอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น ผู้ศึกษาได้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับตัวชี้วัดเกณฑ์ความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย พบว่า มีกลุ่มอาชีพ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มอาชีพที่ยังมีการดำเนินการอยู่ 1. กลุ่มผลิตน้ำดื่มสะอาดเพื่อจำหน่าย หมู่ที่ 13 ก่อตั้ง พ.ศ. 2552 และกลุ่มดอกไม้จันทน์ หมู่ที่ 11 ก่อตั้ง พ.ศ. 2552 สำหรับกลุ่มที่หยุดดำเนินการมี 6 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มเครื่องปั้นดินเผา หมู่ที่ 5 ก่อตั้ง พ.ศ. 2552 กลุ่มเย็บกระเป๋า หมู่ที่ 6 ก่อตั้ง พ.ศ. 2552 กลุ่มกองทุนปุ๋ยหมู่ที่ 6 ก่อตั้ง พ.ศ. 2552 กลุ่มทอเสื่อกก หมู่ที่ 8 ก่อตั้ง พ.ศ. 2549 กลุ่มปลูกผัก หมู่ที่ 9 ก่อตั้ง พ.ศ. 2552 และกลุ่มเพาะเห็ดหมู่ที่ 15 ก่อตั้ง พ.ศ. 2552

ผลการประเมินความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพ ตามเกณฑ์การประเมินความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนนที่ 1 หมายถึง ต้องปรับปรุงและหาแนวทางแก้ไข

คะแนนที่ 2 หมายถึง การส่งเสริมพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายร่วมกับกลุ่มและชุมชน

คะแนนที่ 3 หมายถึง มีความพร้อมส่งเสริมเพิ่มศักยภาพจัดทำแผนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับเครือข่ายการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพ

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย กลุ่มอาชีพ องค์การบริหารส่วนตำบลวังชัยมีทั้งหมด 8 กลุ่มอาชีพ โดย 6 กลุ่มยังดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง ประกอบด้วย กลุ่มเครื่องปั้นดินเผา กลุ่มเย็บกระเป๋า กลุ่มกองทุนปุ๋ย กลุ่มทอเสื่อ กลุ่มปลูกผัก และกลุ่มเพาะเห็ด แต่อีก 2 กลุ่มอาชีพยังดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย กลุ่มผลิตน้ำดื่มสะอาดเพื่อจำหน่าย และกลุ่มดอกไม้จันทน์

2. ความเข้มแข็งและอุปสรรคการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย การประเมินความเข้มแข็งของกลุ่มโดยให้คะแนนตามเกณฑ์ประเมิน

ความเข้มแข็งกลุ่มอาชีพ พบว่ากลุ่มที่ดำเนินการไม่ต่อเนื่องเป็นกลุ่มที่ดำเนินการพึ่งตนเองได้บ้าง แต่ต้องการการสนับสนุน แต่กลุ่มที่ดำเนินการต่อเนื่องเป็นกลุ่มที่เข้มแข็งต้องการการพัฒนาคุณภาพผลผลิต

3. แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น กลุ่มที่มีความเข้มแข็ง ประกอบด้วย กลุ่มผลิตน้ำดื่มสะอาดเพื่อจำหน่าย และกลุ่มดอกไม้จันทน์ ไม่ควาดทางมะพร้าว จึงต้องการส่งเสริมคุณภาพผลผลิตให้ดีขึ้น ส่งเสริมระบบบริหารจัดการกระบวนการผลิต พัฒนาระบบการตลาด ส่วน 6 กลุ่มอาชีพที่เหลือนี้มีความสามารถในการพึ่งตนเองได้แต่ยังไม่แข็งแรงจึงต้องการการสนับสนุนที่เอื้อต่อการดำเนินงาน

การศึกษาความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าการทำบทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสิ่งจำเป็นและต้องปรับปรุงการทำบทบาทเชิงรุก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของไพโรจน์ ดงกระโทก (2551) ได้กล่าวไว้ว่า ปัญหาการปฏิบัติตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมอาชีพชุมชน คือ กำหนดแผนพัฒนาอาชีพไม่ชัดเจน งบประมาณส่งเสริมอาชีพมีน้อยและไม่จัดสรรตามความเหมาะสม สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมน้อยในการจัดทำแผนและงบประมาณ และไม่มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้สร้างเครือข่ายของกลุ่มอาชีพ ด้านการพัฒนาทักษะการผลิต ขาดการรวมกลุ่ม เช่นเดียวกับการศึกษาของจักรกฤษณ์ แก้วธรรมมา (2553) ได้สรุปผลการศึกษาว่า กลุ่มอาชีพยังขาดทักษะในการผลิต ขาดการรวมกลุ่ม ขาดการส่งเสริมและสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ จึงไม่มีเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบการ และผลการศึกษาของสมบุญ แต้คำ (2550) ได้กล่าวไว้ว่า กลุ่มอาชีพชุมชนมีปัญหายังรวมตัวไม่เข้มแข็งทำกิจกรรมไม่ต่อเนื่อง ผู้นำกลุ่มขาดภาวะผู้นำ สมาชิกกลุ่มขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ขาดทักษะในการบริหารกลุ่มและขาดตลาดรองรับผลผลิตแล้วไม่มีขาย

ข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่องการเสริมสร้างความเข้มแข็งกลุ่มอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น มีข้อเสนอแนะจากการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ควรมีการศึกษาความต้องการของประชาชนในการส่งเสริมอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น
2. ควรมีการศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการส่งเสริมกลุ่มอาชีพในชุมชน
3. ควรมีการศึกษาตัวชี้วัดขั้นพื้นฐานและตัวชี้วัดการพัฒนาของมาตรฐานการส่งเสริมอาชีพสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาข้อมูลการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ ควรให้ความสำคัญกับผู้นำกลุ่มหรือประธานกลุ่ม เพราะสามารถให้ข้อมูลได้อย่างละเอียด ชัดเจน และรวดเร็ว ซึ่งจะเป็นประโยชน์ของกลุ่มอาชีพ ให้มีความเข้มแข็งได้
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยเชิงคุณภาพแบบเจาะลึก เกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ ในกลุ่มอาชีพที่ประสบความสำเร็จ เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานของกลุ่มให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษานี้ผู้วิจัยสามารถศึกษาและสัมฤทธิ์ผลได้ เนื่องจากได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ลีละไกรวรรณ ที่ได้ให้คำปรึกษาและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการทำรายงานอย่างดียิ่ง จนรายงานการศึกษานี้เสร็จสมบูรณ์ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้บริหารและเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น กลุ่มอาชีพดอกไม้จันทร์ และกลุ่มประชาชนตำบลวังชัย ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์ของการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดา ครู อาจารย์ ที่มีส่วนให้ชีวิตและเมตตาอบรมสั่งสอนให้เกิดปัญญาแก่ผู้ศึกษาค้นคว้าจนประสบผลสำเร็จในชีวิต

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. แบบประเมินความเข้มแข็งกลุ่มอาชีพ. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา (พ.ศ. 2555-2559) องค์การบริหารส่วนตำบลวังชัย อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น, 2556.